

PUNCT DE SPRIJIN ÎN IMPONDERABIL

PUNCT DE SPRIJIN de Gheorghe Ciolpan ● **TEATRUL „ARLECHINO“ DIN BRAȘOV** ● Data reprezentației: 14 aprilie 1995 ● Regia: Gheorghe Ciolpan și Liviu Steciuc ● Interpretează: Gheorghe Ciolpan.

****

Zăbovind la Brașov mai bine de o săptămână, la Festivalul de Teatru Contemporan, ce descopăr? Excepționalul mim basarabean Gheorghe Ciolpan, pe care vi-l puteți aminti de la edițiile '91 și '92 ale Galei de la Costinești și despre care nu mai știam nimic în ultima vreme, este acum brașovean, figura emblematică a Teatrului de păpuși „Arlechino”. De invidiat directorul teatrului, Liviu Steciuc, care sporește prestigiul instituției nu numai prin câștigarea unei personalități, ci și adăugându-i o nouă disponibilitate de comunicare stilistică.

Gheorghe Ciolpan aduce cu sine un univers cu neputință de evaluat altfel decât prin confruntarea lui cu cel al poeziei. Actorul nostru se eliberează de complexul „tipologic” – să-l numim

complexul Daumier – în arta mimului și exprimă prin caricatură sau șarjă mai puțin caractere, cât esențe de gestualitate umană, esențe de umanitate. Pentru Gheorghe Ciolpan, arta aceasta a lui, de directă descendență paleoteatrală, fără a se înstrăina de funcțiile tradiției genului, își revendică înrudirea în spirit și cu dansul, astfel încât în scenariul spectacolului se implică intuiția de coregraf. **Punct de sprijin**, spectacol cunoscut în mare parte și de cei ce l-au întâlnit pe Gheorghe Ciolpan la Costinești, este un exemplu de sublimare a gestului uman și de transfigurare a trupului omenesc în hieroglifa identității lui cosmice.

Trecerea omului prin vârste este poate momentul cel mai impresionant. Mișcarea se descompune în abia perceptibile pulsații – ai spune vegetale –, apoi își găsește coeziunea activă și majestuoasă a maturității. Urmează a se frânge la rându-i, regresiv, chemată de starea originară.

Nici caracterele întruchipate de mim nu pierd aura lirismului immanent oricărei insinuări de mișcare și nu adâncesc în

sens polemic trăsăturile. Gheorghe Ciolpan obține efectul unui grotesc jovial, seren, în care simulacrele de caricatură nu demistifică, ci descriu, de fapt, principii naturale de existență comunitară sub un semn integrator, de echilibru, ce admite varietatea funcțională a lumii.

Gheorghe Ciolpan aduce pe scena românească acea impresie de robustețe profesională prin care ne-am obișnuit să apreciem buna școală rusă de teatru. Artistul basarabean a absolvit-o la Chișinău (Institutul de Teatru) și la Sankt-Petersburg (Institutul de Muzică și Cinematografie). Mai important este faptul că Gheorghe Ciolpan și-a asumat destinul artistic într-un mod radical și prin nimic concesiv față de sine. Discret până la a pierde orice **punct de sprijin** în contingent. Împletind obsesia pentru teatrul lui cu o râvnă a exercițiului pentru care nu sunt lesne de găsit instrumente de măsură. **Punct de sprijin** înseamnă, în definitiv, o provocare: ce punct de sprijin mai poate pretinde un trup evadat din noaptea gravitației?

SEBASTIAN-VLAD POPA

MOLIÈRE ȘI BULGAKOV, COAUTORII UNEI COMEDII ENIGMATICE

JOURDAIN CEL SCRÂNTIT (MOLIERIANA) de Mihail Bulgakov ● **TEATRUL „ELVIRA GODEANU“ DIN TÂRGU-JIU** ● Data reprezentației: 8 noiembrie 1994 ● Regia și ilustrația muzicală: Cristian Juncu ● Scenografia: Viorel Penișoară-Stegar ● Distribuția: Valeriu Băzu (Louis Béjart, Jourdain), Ionuț Stoica (Hubert, Doamna Jourdain), Adriana Brânzan (Doamna Molière, Lucile), Dan Dobroiu (Lagrange, Cléonte), Luminița Sorog-Goșa (Doamna de Brie, Dorimène), Corina Prună (La Thorilière, Marchizul Dorante), Simona Popescu (Doamna Beauvol, Nicolle), Constantin Eremia (Covielle, Valetul lui Cléonte), Nicolae Vicol (Domnul de Brie, Maestrul de scrimă), Ion Alexandrescu (Du Croisy, Pancrace, Notarul), George Drăghescu (Profesorul de muzică), Cristinel Dobran (Profesorul de dans), Dan Calotă (Brindavoin, Valetul lui Jourdain), Camelia Stoica (Croitorul), Dana Scorșanu, Ion Bican (Don Juan, Statuia Comandorului, Dansatori, Muzicieni, Bucătări).

***

Parafrazele lui Mihail Bulgakov după piese celebre nu sunt totdeauna atât de stringente compuse și nici atât de penetrante ca lucrările sale originale. Dar anumite racursuri satirice improvizăresc cu câte un sens nou ceea ce inspiratorii predecesori i-au dăruit ca materie literară scriitorului rus. În **Jourdain cel scrântit**, după mo-

lierescul **Burghes gentilom**, intenția autorului secund e de a răsturna situația esențială: ieșită din minți e lumea din jurul onestului cetățean, pe care-l torturează, prin batjocuri grobiene, atât ai lui cât și străinii.

E aici și o notă forțată, pe care spectacolul Teatrului „Elvira Godeanu” din Târgu-Jiu o accentuează, însă într-un mod atât de inventiv încât uităm nedreptățile ce se fac unor personaje. Cine le face? Literatul rus? Regizorul Cristian

Juncu? E greu de spus; literatura e absorbită în montare în așa fel încât după reprezentație s-ar putea elabora un scenariu inedit, cu mai mulți semnatari. E în afară de orice îndoială că tânărul începător în ale teatrului are personalitate. Fantezia lui e mulată pe ideea ce vertebreează întregul.

Avem astfel, în scenă, o ambianță misterioasă (cu oarecare exces de întuneric), cu inflexiuni ritualice; apar și dispar pe neașteptate personaje, se țin sarabande, o muzică diversă, în caleidoscopie studiată a partiturilor, însoțește mișcările de grup. Sunt momente în care printre oameni par a se amesteca spectre. Măștile capătă funcții definitorii. Felinarele decupează spații enigmatice. Pantomima e inserată în acțiune. Comicitatea înscenării are efecte originale. Umorul are nerv. Nu e foarte bine stăpânită interpretarea, în toate registrele voite de regizor; unii vorbesc prea încet; dar avem a ține seama că majoritatea actorilor au fost amatori și se profesionalizează acum, manifestând bunăvoință și disciplină.

De fapt, ni se joacă, de către trupa lui Molière, un spectacol cu **Burghesul**

